

Загалом приблизно у двох третин тварин нами виявлено мікстінвазію (рис. 3). Найбільший відсоток припадав на асоціації, що склалися з двох (66,7%) гельмінтів і дещо менший з трьох (33,3%) видів паразитів.

Серед 32 тварин в яких було виявлено асоційовану інвазію у 10 (31,3%) констатували поєднання фасціол і дикроцелій; 7 (21,9%) – фасціол і стронгілат; 4 (12,5%) – дикроцелій і стронгілат. Близько третини тварин з мікстінвазіями було уражено одночасно фасціолами, дикроцеліями і стронгілятами.

Рис. 3. Середня інвазованість великої рогатої худоби господарства поліінвазіями

Найчастіше в асоціаціях гельмінтів великої рогатої худоби виявляли – *Fasciola hepatica* (87,5 %) та *Dicrocoelium lanceatum* (78,1 %). З дещо меншою частотою нами виявлено представників стронгілат – 68,7 %.

Підтвердились дані звітності служби ветмедицини району і господарства щодо значного поширення гельмінтозів великої рогатої худоби в даному регіоні.

Отже, у даному господарстві серед виявлених моноінвазій домінує фасціольоз (50,0% від усіх випадків), менш поширеними є дикроцеліоз (31,3%) та стронгілятози (18,7%). Серед мікстінвазій зустрічались поєднання фасціол і дикроцелій (31,3 %), фасціол і стронгілат (21,9%), дикроцелій і стронгілат (12,5%), фасціол, дикроцелій і стронгілат (34,4%).

УДК 636.09:619:616.3:636.7

Строяновська Л. В., студентка I курсу магістратури спеціальності «Ветеринарна медицина»

Керівник – Слюсар Н. В., кандидат ветеринарних наук, доцент,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ОСОБЛИВОСТІ КОМБІНОВАНОЇ ФАРМАКОТЕРАПІЇ ЗА ПАТОЛОГІЙ ТРАВНОЇ СИСТЕМИ У СОБАК

Собаки і кішки, з давніх років їх приручення, утримуються для допомоги людям і в кінологічних службах різних відомств, і як охоронці в домашніх умовах, і як провідники для незрячих людей та в інших ситуаціях. Як і усі живі істоти, собаки можуть піддаватись різним хворобам. Часто власники «чотириногих»

нехтують елементарними правилами годівлі та утримання тварин. Бувають випадки безвідповідального відношення до профілактичних заходів, щодо попередження інфекційних та інвазійних хвороб у собак, тощо.

Отже, генетична вразливість, гіподинамія, нерациональна та одноманітна годівля, не належний догляд призводять до виникнення хвороб травної системи у собак різних статей, порідних та вікових груп.

Такі захворювання як гастроентерити, гастроентероколіти та ін., характеризуються порушенням апетиту, зниженням рухової активності, блювотою, больовими відчуттями, схудненням тварин. Існує чимало схем профілактики та лікування даних хвороб, але вони не завжди спричиняють бажаний ефект, тому необхідно глибше вивчати питання етіології, патогенезу, диференціальної діагностики та більш адекватно застосовувати фармакотерапевтичні та інші прийоми терапії даного недугу.

Враховуючи факти частих звернень власників собак різних порід, в клініки ветеринарної медицини із скаргами на симптоматику своїх тварин із ознаками ураженнями травної системи, які характеризуються розладами роботи шлунково-кишкового тракту то ця тема, на сьогодні є актуальною.

Усіх тварин досліджували всіма доступними методами і методиками. З метою фармакотерапії хворих тварин було запропоноване комбіноване лікування у порівнянні. Для лікування було запропоновано і апробовано 2 фармакотерапевтичні схеми, в яких застосовували протизапальні, знеболювальні, спазмолітики, антимікробні, ферментні препарати, адсорбенти, тощо. При цьому, усім дослідним хворим тваринам рекомендували застосовувати бережливу дієту та давати води вволю. Іншій групі застосували протизапальні знеболювальні та відвари лікарських трав у дозах відповідно до індивідуальних особливостей тварин.

При клінічному обстеженні тварин, які вже вважались захворілими, відмічалось загальне пригнічення, поганий апетит і відмова від корму, в деяких регургітація, температура тіла спочатку була в межах норми, а пізніше підвищувалась на декілька порядків. Дихання у тварин поверхнєве, тип дихання реберно-абдомінальний, відповідає віковим та видовим характеристикам, серцебиття дещо прискорене, кон'юнктива блідо-рожевого кольору, що свідчить про пригнічення гемопоезу і зниження гематологічних показників нижче норми. При гастроентеритах, у більшості собак, на початку захворювання, фекалії рідкі, іноді спостерігаються тенезми, а у декількох тварин були часті закріпи.

Щоб поставити діагноз на гастроентерит чи гастроентероколіт необхідний комплексний підхід, тобто провести аналіз годівлі поросят, врахувати етіологічні фактори, характерні клінічні ознаки, результати патологоанатомічного розтину та лабораторні дані, а також провести диференційну діагностику інших хвороб із подібною клінікою.

У механізмі патогенезу хвороби лежить запалення шлунку, тонких кишок, а подекуди й товстих кишок, яке виникає внаслідок безпосереднього впливу етіологічних факторів та пошкоджуючої дії на слизову оболонку алергічних і аутоімунних процесів. Розвиток патологічного процесу, порушення порожнинного та мембранного травлення і всмоктування поживних речовин, залежить

від характеру та інтенсивності ураження кишечника, розвитку дисбактеріозу й аутоінтоксикації, стану загальної резистентності організму.

З літератури відомо, що в механізмі розвитку та перебігу симптомів ураження шлунку і кишок важлива роль належить активним біогенним амінам і в першу чергу гістаміну, який у великій кількості утворюється в кишковикі. Надлишок в організмі гістаміну і інших біогенних амінів, порушує нервові процеси і тонус гладеньких м'язів шлунково-кишкового тракту, кровоносних судин, бронхів і спричиняє біль, посилює запалення. Зменшення, на самому початку запалення, моторної і секреторної функцій кишок призводить до порушення травлення. При неправильному лікуванні запальний процес набуває хронічного перебігу. Хронічний перебіг зустрічається у тварин, яких не вдалось повністювилікувати. У хворих тварин апетит послаблений, або поступово зникає. Пригніченість, залежування, часто з'являються закріпи або проноси. При хронічному перебігу захворювання, у випадку покращення умов годівлі та утримання, можливе самовидужання.

Комбіноване застосування фармакологічних препаратів, із урахуванням перебігу хвороби у першій дослідній групі, спричинило швидший, у порівнянні з другою дослідною групою, фармакотерапевтичний ефект із видужанням хворих з гастритами і гастроентеритами собак на 5 днів швидше.

УДК 636.03

*Танцюра А. В., студентка I курсу магістратури спеціальності «Ветеринарна медицина»
Науковий керівник – Горюк В. В., кандидат ветеринарних наук, доцент,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРАНУ ПРИ ХВОРОБАХ НИРОК У СОБАК

Дрібні домашні тварини, особливо собаки, завжди мали велике значення в житті людини. Поруч з тим, останнім часом в силу різноманітних причин їм відводилась недостатня увага. Останнім часом можна відмітити підвищення зацікавленості з боку громадян до таких тварин. На жаль не кожен власник тварини може забезпечити їй необхідні умови як годівлі, так і утримання.

Пієлонефрит є досить поширеним захворюванням серед тварин. Основну роль у виникненні цієї хвороби відводять бактеріальному фактору. Доведено також етіологічну роль мікоплазм, вірусів, грибів, сальмонел, гонококів і ін. Саме тому пієлонефрит спостерігається частіше у самок після родів при пошкодженні родових шляхів і розвитку псевродових ускладнень: затримки посліду, ендометритів, вагінітів. Виникненню пієлонефриту нерідко сприяє штучне осіменіння, проведене з порушенням правил асептики. Також пієлонефрит виникає в результаті проникнення патогенних збудників у нирку і подальшому розвитку запального процесу в її інтерстиціальній тканині і чашково-лоханковій системі. Під дією сечі в інтерстиціальній тканині нирки утворюється надлишкова кількість гістаміну, який підвищує проникність капілярів для протеїну, що веде до вторинної динамічної недостатності лімфообігу і розвитку нефриту.